

Kapitola Druhá – Raný svet: 1. časť

A. Kontext príbehu

Prvých jedenásť kapitol knihy Genezis, ktoré pre našu štúdiu opisujú obdobie raného sveta, obsahujú niektoré z najznámejších príbehov v Biblii — Stvorenie sveta, Adam a Eva, Kain a Ábel, Noemova archa a Babylonská veža. Tu sa začína príbeh, ktorý ideme študovať. Tu nájdeme naše korene: Na počiatku Boh stvoril nebo a zem. Diskusie o týchto príbehoch sa príliš často točia okolo otázky, či sa skutočne stali, či sú „pravdivé“ v porovnaní s vedeckou pravdou. Biblia nie je vedecká kniha a prvé kapitoly Genezis neboli napísané s úmyslom podať vedecký výklad stvorenia vesmíru. Pri hľadaní zmyslu týchto pasáží musíme vziať do úvahy typ literatúry (ktorým Biblia je) a pochopiť spôsob, akým Hebreji vnímali históriu a písali o nej. Nebolo „všetko iba o faktoch“ ako sme zvyknutí v našej kultúre. Na vykreslenie histórie používali príbeh a poetický jazyk, aby tak prenikli hlbšie do významu udalosti. Všetky knihy Biblie sú Bohom inšpirované. Prvá časť knihy Genezis, vyrozprávaná cez príbeh, nám pomáha pochopiť zmysel našej existencie, nie „fakty“ nášho začiatku – „kto“ a „prečo“, „kedy“ a „ako“. Prečo sme tu? Vládne nám osud alebo náhoda, alebo má všetko pod kontrolou Boh? Prečo existuje zlo a prečo by ho dobrý Boh dovolil? A tak ďalej.

Katechizmus nám hovorí, že prvé tri kapitoly knihy Genezis, ktorým sa bude venovať toto stretnutie, boli umiestnené na začiatok Biblie, „aby svojou slávnostnou rečou vyjadrili pravdu o stvorení, o jeho pôvode a cieli v Bohu, o jeho poriadku a доброте, o povolaní človeka a napokon o dráme hriechu a o nádeji na spásu. Keď sa tieto výroky čítajú vo svetle Krista, v rámci jednoty Svätého písma a v živej Tradícii Cirkvi, sú hlavným prameňom pre katechézu o tajomstvách „počiatku“: stvorenia, pádu a prisľúbenia spásy.“ (KKC 289).

Príbeh Adama a Evy v Záhrade nie je rozprávkou pre deti alebo niečím, čo by sa malo počúvať na hodine náboženskej výchovy a potom zabudnúť. Nie je to ani mýtus; je to história, ktorá sa zameriava na pravdu a hľadanie podstaty. Biblické rozprávanie o stvorení je plné právd, ktoré nám pomáhajú spoznať Boha i nás samých. Právd, ktoré pomáhajú pochopiť, prečo sme tu, ako sa rozhodovať a vždy dôverovať Bohu – najmä v ťažkých chvíľach. Čítajte vždy všetok zadaný text. Dovoľte Slovu zakoreniť sa vo vašom srdci a v mysli. Nie je to iba príbeh Adama a Evy; je to *naš* príbeh.

B. Prečítajte si príbeh (Genezis 1-3)

Prečítajte si Genezis 1–3 a zoznámte sa s hlavnými postavami a udalosťami Raný svet – 1.časť. Týkajú sa Stvorenia a pádu človeka. Po prečítaní si prejdite tieto udalosti cez graf časovej osi Biblie. Táto kapitola zahŕňa len časť obdobia raného sveta. (Budeme pokračovať v ďalšej kapitole). Vyznačte si hlavné postavy a všimnite si tok kľúčových udalostí a miesto, kde sa odohrávajú. Nejaké otázky? Zapíšte si ich.

Podme hlbšie (voliteľné): Pre lepšie pochopenie, ako cirkev interpretuje Genezis 1–3, čítajte KKC 279–421.

Ako vždy, pred čítaním sa pomodlite.

C. Podrobnejšie štúdium

Odpovede na tieto otázky vás vtiahnu do srdca príbehu. Ak niečomu nerozumiete, poznačte si to do diskusie.

STVORENIE NEBA A ZEME

1) V Genezis 1 a 2 sú dva texty o stvorení, ktoré sú vyrozprávané z rôznych uhlov pohľadu. Prečítajte si Genezis 1 pozorne niekoľkokrát.

a) Čo vám tento text hovorí o Bohu? Premýšľajte o spôsobe, akým Boh tvorí; poradie, v ktorom tvorí a naplňa zem; spôsob, akým požehnáva; aj prostý fakt, že tvorí zem a ľudí vôbec.

b) Čo vám Genezis 1 hovorí o povahe a účele sveta a vecí okolo nás?

STVORENIE ĽUDSTVA

2) O stvorení ľudstva sa hovorí dvakrát, v Genezis 1:26-31, 2:4-25. Prečítajte si oba texty a pozorne si všimajte Genezis 1:27.

a) Čo to znamená byť stvorený na Boží obraz? Prečítajte si tiež KKC 356–357 a 364.

b) Ako výraz „muža a ženu ich stvoril“ dopĺňa vaše pochopenie obrazu o našom stvorení? Ak potrebujete pomoc odpovedať na túto otázku, prečítajte si KKC 369–373.

3) **Premýšľajte:** Genezis 2:1-3 nám hovorí, že po dokončení diela stvorenia Boh na siedmy deň odpočíval, požehnal tento deň a posvätil ho. Po rokoch dostanú Izraeliti prikázanie, aby sa na siedmy deň zdržali práce a tak napodobňovali Boha. Ak sme stvorení na jeho obraz, súhlasíte, že v sebe dusíme obraz Boha, keď ignorujeme tento príkaz? Alebo povedané inak: Ako nám tento príkaz umožňuje plnšie žiť na Boží obraz? Viac informácií o Sabbath (deň odpočinku) nájdete v KKC 345–349.

AKO ČITAŤ TEXT O PÁDE

„Opis pádu používa síce obraznú reč, ale potvrdzuje prvotnú udalosť, fakt, ktorý sa stal na začiatku dejín človeka. Zjavenie nám dáva istotu viery o tom, že celé ľudské dejiny sú poznačené prvotným hriechom, ktorý slobodne spáchali naši prarodičia.“

PÁD A PRÍSEUB

Poznámka: Hoci sú texty v Genezis o stvorení a páde napísané obrazným jazykom, nevyplýva z toho, že Adam a Eva nepredstavujú dvojicu skutočných ľudí. Cirkev nás učí, že „pre svoj spoločný pôvod tvorí ľudská rasa jednotu, lebo ‚od jedného predka [Boh] stvoril všetky národy, aby obývali celú zem‘“. (KKC360, Skutky apoštolov 17:26, Tobiáš 8:6). Veriť, že Adam a Eva sú abstraktným obrazom väčšieho počtu starovekých ľudí nie je v súlade s pravdou, ktorú sprostredkúva Písmo a učí Cirkev – totiž že náš stav dedičného hriechu „vychádza z hriechu, ktorý skutočne spáchal jednotlivec (Adam) a ktorý sa z generácie na generáciu prenáša na všetkých a je v každom človeku ako jeho vlastný.“ Ako ďalej katechizmus vysvetľuje: „Celá ľudská rasa je v Adamovi, ako jedno telo jedného človeka“. Touto ‚jednotou ľudskej rasy‘ sú všetci ľudia zahrnutí do Adamovho hriechu, rovnako ako sú všetci zahrnutí do Kristovej spravodlivosti.“

4) „Za neposlušnosťou našich prvých rodičov sa skrýva zvodný hlas, ktorý je proti Bohu“ (KKC 391). To je hlas Satana, diabla, ktorý je zobrazený v Genezis 3 ako had. Zopakujte si príkaz, ktorý Boh dáva Adamovi v Genezis 2:16-17; potom si prečítajte rozhovor medzi hadom a ženou v Genezis 3:1-4.

a) Čo sa had snaží dosiahnuť?

b) Akú stratégiu používa?

5) V Genezis 3:4 had nazýva Boha klamárom – „Nezomrieš,“ protirečí Bohu – a hovorí žene, prečo bude pre ňu prospešné neposlúchnuť Boha.

a) Aké sú tieto „výhody“?

b) Ponúkajú tieto výhody Eve niečo, čo ešte nemá? Čo ponúkajú?

6) Aké bezprostredné účinky má neposlušnosť Adama a Evy na ich správanie, ktoré ukazujú dôsledky ich hriechu?

7) Prečítajte si Božiu kľatbu na hada a na Adama a Evu v Genezis 3:14-19.

a) Opúšťa Boh svoje neposlušné deti? Aký lúč nádeje vidíš?

b) Existuje na ich treste niečo, čo ľudstvu môže pomôcť poučiť sa z lekcie, v ktorej Adam a Eva, žiaľ, zlyhali?

8) **Prepojenie na Nový zákon:** Apoštol Ján si požičiava jazyk a obrazy príbehu o stvorení, aby začal svoje evanjelium. Prečítajte si Ján 1:1–14. Aké nové stvorenie opisuje?

D. Aplikácia

Otázky (viď nižšie) vám pomôžu zosobniť si jednu z kľúčových tém stretnutí pre váš život. Po meditácii napíšte Bohu osobnú modlitbu. Ak chcete.

Akými spôsobmi sa skrývame pred Božou prítomnosťou?

Ako nás hriech vzdďľuje od jeho prítomnosti?

Drahý Pane ...

Poznámky k PREDNÁŠKE z druhej KAPITOLY – Raný svet: 1. časť

I. Úvod do raného sveta – 1. časť: Ako čítať Genézi 1–11

A. Jedinečný typ literatúry: poézia, nie veda; „prečo“, nie „ako“

1. KKC 390: „Genézi 3 používa obrazný jazyk, ale potvrdzuje... skutok, ktorý sa stal na začiatku dejín človeka“.

B. Genézi 1–11 ako „antimýtus“; na rozdiel od Enuma Elish, babylonského mýtu o stvorení

1. Kráľom je jedine Boh

2. Ľudstvo stvorené na jeho obraz ako synovia a dcéry

II. Stvorenie

A. Stvorenie zeme: Boh nám i jemu stavia príbytok „Zem bola bez tvaru a prázdna“ (Genézi 1:1)

BOH VYTVÁRA FORMU	BOH VYPLŇA PRÁZDNO
Deň 1: svetlo a tma	Deň 4: slnko, mesiac, hviezdy
Deň 2: voda a obloha	Deň 5: ryby a vtáky
Deň 3: zem	Deň 6: zemské tvory a človek

B. Stvorenie ľudstva (Genézi 1–2): Čím sa líšime od zvierat?

1. Stvorený na Boží obraz a podobu (Genézi 1:26-31)

a. Intelekt (dôvod)

b. Slobodná vôľa (schopnosť konať, riadená intelektom)

c. Schopnosť milovať (sv. Ján Pavol II., Trojica je rodina)

d. Nadvláda nad zvieratami a zemou (meno; obrábať a udržiavať)

2. Stvorení ako muž a žena (stvorení ženy – Genézi 2:18-25)

C. Dva komplementárne príbehy (Brichto: „synopticko-resumptívna“ technika)

D. Siedmy deň (Genézi 2:1-3)

1. Siedmy deň pretŕha vzorec opakovania: Nemá koniec

2. Sobotný deň je svätý, predstavuje Boží odpočinok (Marek 2:27 – stvorený pre človeka)

3. Človek stvorený na šiesty deň, ale pre siedmy deň

4. Význam „šesť“ v Biblii

5. „Sedem“ = sheva, shava = zložiť prísahu (preto súvisí so zmluvou, Hebreji, berit)

a. KKC 51 – Boli sme stvorení, aby sme mali účasť na Božej prirodzenosti

III. Skúška a pokušenie (Genézi 3)

A. Povaha skúšky

1. Zákaz

2. Kto bol had (nahash)? (Pozri Zjavenie 12:9; KKC 390–395)

3. Ako ich láka (Genézi 3:1–5; KKC 398)

Kľúč: Veríš Bohu? (KKC 397) – Hriech je nedostatok dôvery v jeho dobrotu

IV. Pád a prísl'ub (Genezis 3)

A. Dôsledky pádu (Genezis 3:7-13)

1. Bezprostredné dôsledky: narušené vzťahy (KKC 400; Rimanom 7:15)
2. Intelekt zatemnený; vôľa oslabená
3. Výsledok: žiadostivosť (KKC 405)

B. Prečo hrešíme?

1. Svätý Augustín: Z prehnanej túžby po veciach dávame prednosť menšiemu dobru
2. Hľadanie prírodných dobier nás môže viesť k tomu, aby sme žili akoby Boh neexistoval
3. Trojnásobné pokušenie: zmyselná žiadostivosť, svetská chamtivosť, pýcha (1. Jánov 2:16)
4. Svätý Ján Pavol II. – Hriech je „samovražedný čin“ ; „vnútorná rovnováha človeka je zničená“; „jeho prvé a najdôležitejšie dôsledky... sú v jeho vzťahu s Bohom“

C. Čo robiť, keď nás prenasleduje hriech

1. Odolajte pokušeniu (2. Timotejovi 2:22)
2. Ak zhrešíte, ľutujte, choďte na spoveď, robte pokánie
3. Čo sa stane, ak nebudete robiť pokánie
4. Rimanom 2:4 – Božia láskavosť nás má priviesť k pokániu

V. Boh má plán: „Prvá dobrá správa“, *Protoevanjelium* (Genezis 3:15)